

....„ÎNTR-O DIMINEAȚĂ” de Mihai Ispirescu
la Teatrul „Nottara”

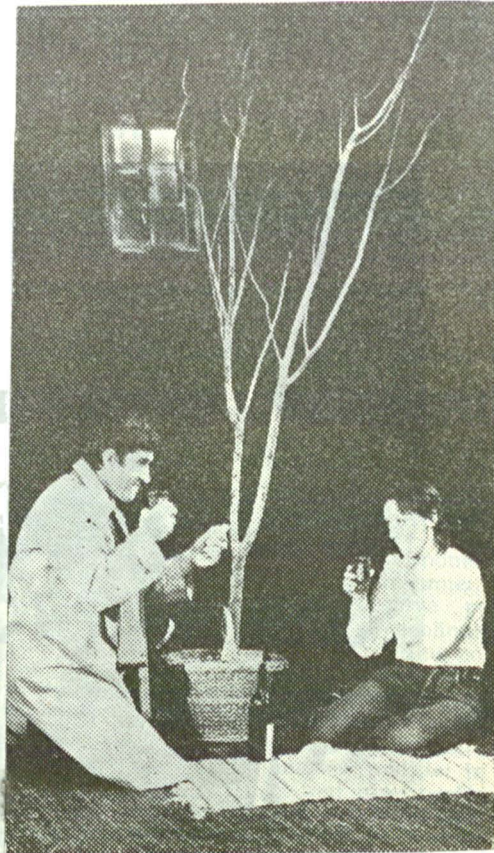
Rîsu-plînsul ploieștean

Mihai Ispirescu vine din urbea lui I. L. Caragiale și Nichita Stănescu, aceea care a făcut o revoluție onirică sub conducerea lui Candiano Popescu, vestitul erou din **Boborul**. Ploieștenii au probabil simțul comediei în sine, altfel nu-mi explic de ce ei simt **enorm**, văd monstruos și trag, din aceste motive, mereu plînsul spre ris. Starea de **risu-plînsu** domină jocurile de cuvinte ale lui Nichita Stănescu și aceeași stare (prin care trebuie să înțelegem o atitudine față de lucruri și un mod de a fi în lume!) se insinuează în comediile și **Momentele** marelui nostru conetățean. Ea a fixat un stil literar și, dacă nu greșesc prea mult, stilul a început să fie imitat de viață. **Stilul** Caragiale a devenit un stil al existenței.

Îmi amintesc că Roland Barthes spune undeva că tragedia (ca specie literară) apare în epocile de mare cultură și fixează stilul unui popor. Așa s-a întâmplat în secolul al X-lea ateniian, în epoca elisabethană și în Franța secolului al XVII-lea. **Tragedia** este cea mai mare școală de stil, spune semioticianul francez. Viața imită, în anumite epoci, teatrul și ia de la el o demnitate și un stil cu adevărat mare... **S-ar** putea ca Barthes să aibă dreptate, dar constatăm că uneori (poate chiar mai des decît în cazul tragediei) viața imită comedia și ia de la ea un stil ironic și un model de existență exprimat, în cazul lui Caragiale, printr-un comic scepticism („Ceș copil?” și „Hai, că nu se poate!”) și o stare permanentă de risu-plîns care scoate individul din situațiile dificile și-i dă curaj să suporte destinul...

Mihai Ispirescu vine din această tradiție și, unind burlescul cu tragicul, satira cu parabola (cu alte vorbe: unind risul cu plînsul!), dă o imagine pregnantă a unei birocrății patetice, delirante și fastuoase. O scenă memorabilă în piesa sa este aceea, susținută admirabil de Horațiu Mălăele, a beției (să-i spunem astfel). Discursul omului turmentat are o tradiție bună în teatrul nostru, mai puternică, de pildă, decît aceea a bufonului. Mihai Ispirescu îl aduce la zi și-l pune să dea totul pe față, să arate tragicul din comedie plînsul din ris. Mi-a plăcut mult acest moment al piesei și-l socotesc promițător pentru talentul de comediograf al autorului.

Eugen SIMION

Pomul ca recuzită

„Ridică-ți ochii, privirile-ți înalță, vezi în ce aur pur te-nvăluie lumina, alb înflorita adiere a crengilor respir-o, e-o primăvară nesfirșită viața cînd te cuprinzi întreg în bucuria ei” — Îndeamnă **Nenăscutul**, care are tendința să imprime **repl**icilor sale o cadență specifică **versului**. „Am simțit o căldură ca o flacăară și-o amețeală lină” — mărturisește mai prozaic Cristina, comunicînd o stare asemănătoare.

...O pată verde pe zidul din față, abia zărit prin geamul prăfuit, un junghi în omoplat — iată modul, opus, în care Berzea și Stroescu simt, părelnic, din subterana tenebroasă și igrasioasă în care trăiesc, venirea primăverii. De altfel, ei **n-au** văzut niciodată grădina de peste zid și vorbesc despre ea cu o lipsă de imaginație caracteristică („un vis; arbori, boschete și cite și mai cite”), ca despre un peisaj edenic. **N-au** văzut bine nici pomii și nici florile — pe care le-au transformat în recuzită pentru varii mi-zanscene, ca elemente de decor. Și pro-